

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **S.**, so sídlom v **K.**, proti žalovanému **J. B.**, bývajúcemu v **K.**, zastúpenému JUDr. **J. M.**, advokátom v **K.**, o 6 825 Sk, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 12 C 574/2002, o dovolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 18. marca 2008 sp. zn. 1 Co 500/2006, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice II rozsudkom z 11. marca 2004 č. k. 12 C 574/2002 – 57 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 6 825 Sk do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobkyni náhradu trov konania nepriznal. Uviedol, že protiprávne konanie žalovaného, ktorý fyzicky napadol svoju manželku, je v príčinnej súvislosti so škodou vzniknutou žalobkyni tým, že poskytla nemocenské dávky Ing. **A. B.** (manželka žalovaného). Preto dospel k záveru o dôvodnosti nároku uplatneného žalobkyňou. Námietku premlčania vznesenú žalovaným nepovažoval za dôvodnú. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

Krajský súd v Košiciach uznesením zo 7. decembra 2004 sp. zn. 17 Co 210/2004 na odvolanie žalovaného rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu spornosti rozsahu zodpovednosti žalovaného za poškodenie zdravia jeho manželky.

Okresný súd Košice II (v poradí druhým) rozsudkom z 12. októbra 2006 č. k. 12 C 574/2002 – 160 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 2 822 Sk do 15 dní od právoplatnosti rozsudku a žalobkyni povinnosť zaplatiť trovy štátu vo výške 5 280 Sk do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že o nároku štátu na trovy konania v zostávajúcej časti bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím. Žalobu v zostávajúcej časti zamietol. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Vyslovil, že žalovaný nie je povinný zaplatiť súdny poplatok a štát nemá právo na náhradu trov konania voči žalovanému. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že poškodenie zdravia Ing. A. B. (manželka žalovaného), ku ktorému došlo 22. 3. 1996, nebolo v celom rozsahu podmienené zavineným protiprávnym konaním žalovaného. Rozsah zodpovednosti žalovaného za poškodenie jej zdravia ustálil v zmysle záverov znaleckého dokazovania v trvaní 7 dní práceneschopnosti potrebných na liečenie poranení utrpенých nepochybne jeho zavineným protiprávnym konaním. Prihliadol na skutočnosť, že výpoveď poškodenej tak v priebehu priestupkového konania ako aj daného konania nebola jednoznačná, pretože pripustila viaceré možnosti vzniku jej poranení a tieto rozpory sa nepodarilo odstrániť. Potom mal za preukázaný a dôvodný nárok vo výške 2 822 Sk, ktorý zodpovedal (čistej) mzde poškodenej za 7 dní práceneschopnosti. Námietku premlčania vznesenú žalovaným nepovažoval za dôvodnú, pretože žalobkyňa si uplatnila nárok na súde vo všeobecnej premlčacej lehote 3 rokov od vydania rozhodnutia Sociálnej poisťovne č. X. o zrušení svojho predchádzajúceho rozhodnutia o predbežnom opatrení z 20. 4. 2000. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O. s. p., trovách štátu podľa § 148 ods. 1 O. s. p. a súdnom poplatku podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnom poplatku.

Krajský súd v Košiciach (v poradí druhým rozhodnutím) rozsudkom z 18. marca 2008 sp. zn. 1 Co 500/2006 na odvolanie žalobkyne aj žalovaného rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietal. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania 5 400 Sk k rukám právneho zástupcu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vyslovil, že štát nemá právo na náhradu trov konania. Nestotožnil sa so záverom súdu prvého stupňa o nedôvodnosti námietky premlčania vznesenej žalovaným. Uviedol, že v danom prípade sa nejedná o nárok na náhradu škody, ale o špecifický nárok vyplývajúci z konkrétneho právneho predpisu, t. j. zákona č. 274/1994 Z. z. o sociálnej poisťovni (§ 31 ods. 1, 2, 3), preto je potrebné otázku premlčania posudzovať podľa § 101 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia lehota je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý

raz. Teda ide o objektívne vymedzený začiatok, ktorý začína plynúť, keď vznikne možnosť podať na jeho základe žalobu a nie je závislý od subjektívnych okolností, t. j. na tom, kedy sa oprávnený subjekt dozvedel o svojom práve. Potom žalobkyni začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia lehota odo dňa, keď mohla svoje právo uplatniť po prvýkrát. Týmto dňom bol deň právoplatnosti rozhodnutia Okresného úradu Košice IV č. X. z 10. 12. 1996, ktorým bol žalovaný uznaný vinným zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. b/ zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, t. j. deň 8. 1. 1997. Keďže žalobca podal žalobu na súde až 14. 3. 2004, urobil tak po uplynutí premlčacej lehoty. Vzhľadom na účinne vznesenú námietku premlčania považoval ďalšie dokazovanie ohľadom uplatneného nároku za bezpredmetné. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 224 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. a trovách štátu podľa § 148 ods. 1 O. s. p.

Proti rozsudku krajského súdu podala dovolanie žalobkyňa. Jeho prípustnosť vyvodzovala z § 238 ods. 1 O. s. p. (dovolanie je prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej). Žiadala rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Namietala nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom v závere o uplatnení nároku po uplynutí premlčacej lehoty. Uviedla, že ustanovenie § 31 ods. 1 zákona č. 274/1994 Z. z. zakladá regresný nárok Sociálnej poisťovne voči tretím osobám, ak sú splnené zákonné predpoklady v ňom uvedené. Poskytnutím dávok z nemocenského poistenia a dôchodkového zabezpečenia, na ktoré vznikol oprávneným osobám nárok v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretích osôb, vzniká Sociálnej poisťovni majetková ujma, ktorá je odškodniteľná pri splnení stanovených predpokladov. Preto uvedený regresný nárok, i keď nie je nárokom na náhradu škody na zdraví poškodeného podľa Občianskeho zákonníka, je svojím charakterom samostatným nárokom na náhradu škody vyplývajúcim z citovaného ustanovenia, majúcim z tohto dôvodu povahu špeciálneho ustanovenia vo vzťahu k ustanoveniam Občianskeho zákonníka o náhrade škody. Pomer špeciality tohto ustanovenia vo vzťahu k Občianskemu zákonníku znamená, že právny vzťah ktorého sa uvedené ustanovenie týka, sa v otázkach, ktoré nie sú ním upravené, riadi ustanovením Občianskeho zákonníka o náhrade škody. Keďže uvedené ustanovenie neupravuje problematiku premlčania predmetného nároku, pri posudzovaní tejto otázky je potrebné vychádzať z ustanovenia § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Rozhodnutie o priestupku č. X. bolo doručené Sociálnej poisťovni

18. 4. 2000, ktorým momentom sa dozvedela, kto zodpovedá za prípadnú škodu vo veci ujmy na zdraví p. B., aj keď nevedela, v akej výške bola škoda spôsobená. Následne bolo rozhodnutie odstúpené referátu spornej agendy odboru nemocenského poistenia k ďalšiemu konaniu, t. j. uvoľneniu dávok nemocenského poistenia v plnej výške. Keďže z predmetného rozhodnutia vyplýva, že ujmu na zdraví si nespôsobila p. B. sama, vydala rozhodnutie č. X.-§ z 20. 4. 2000. Vydaním tohto rozhodnutia mohli byť vyplatené dávky nemocenského poistenia v plnej výške. Dňa 25. 9. 2000 Ž. oznámila, že p. B. boli vyplatené dávky nemocenského poistenia za práceneschopnosť od 22. 3. 1996 do 3. 5. 1996 vo výške 6 825 Sk. Až v tomto momente sa dozvedela o celkovej výške škody, ktorú svojím zavineným protiprávnym konaním spôsobil žalovaný. Preto žaloba doručená súdu 14. 3. 2001 bola podaná pred uplynutím uvedenej premlčacej lehoty.

Žalovaný žiadal dovolanie žalobkyne zamietnuť, pretože bol toho názoru, že krajský súd zhodnotil všetky dôkazy a rozhodol vo veci správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O. s. p.).

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 238 ods. 5 O. s. p. dovolanie nie je prípustné ani vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Ak je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky, dovolanie nie je prípustné, ak výška príslušenstva v čase začatia konania neprevyšuje sumu podľa vety prvej. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde.

Rozhodnutie odvolacieho súdu sa týka peňažného plnenia 6 825 Sk, ktoré neprevyšovalo trojnásobok minimálnej mzdy v čase podania žaloby, t. j. dňa 14. marca 2001 (minimálna mzda bola vtedy určená vo výške 4 400 Sk - § 1 písm. b/ nariadenia vlády č. 298/2000 Z. z.).

Vyššie citované ustanovenie § 238 ods. 5 O. s. p. vylučuje dovolanie, ako mimoriadny opravný prostriedok, v prípade v ňom ustanovenom, ktorý priamo dopadá na danú vec.

So zreteľom na zákonnú povinnosť skúmať, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p. (§ 242 ods. 1 O. s. p.), neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z procesných väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. (t. j. či v danej veci nejde o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad odňatia možnosti účastníka konať pred súdom, prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným). Žiadna podmienka prípustnosti dovolania uvedená v tomto ustanovení nebola dovolateľom namietaná a jej existenciu nezistil ani dovolací súd.

Z obsahu dovolania žalobkyne vyplýva, že namieta, že rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), čo je síce relevantný dovolací dôvod, ale sám osebe prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľkou vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku a nezakladala by prípustnosť dovolania v zmysle § 238 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd vec správne právne posúdil prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad v prejednávanej veci nešlo). Keďže dovolanie nie je procesne prípustné, nemohol dovolací súd pristúpiť k posúdeniu správnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

Z uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že v prejednávanej veci je dovolanie žalobkyne neprípustné. Dovolací súd preto jej dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie neprípustné. Vzhľadom na odmietnutie dovolania z procesných dôvodov, nezaoberal sa vecnou správnosťou skutkových a právnych záverov, na ktorých založil odvolací súd svoje rozhodnutie.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Dovolací súd ale žalovanému napriek tomu nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, pretože si trovy neuplatnil (§ 151 ods. 1 O. s. p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. júna 2009

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: